Leena Lahtinen
Siimapuiston päiväkoti

VARHAISKASVATUKSEN KEHITTÄMINEN JA RAHOITUKSEN RIITTÄVYYS /ASIANTUNTIJA LAUSUNTO

NYKYTILAN ARVIOINTI VARHAISKASVATUSYKSIKÖN NÄKÖKULMA

Valtakunnallisesti varhaiskasvatuksen kehittämistä ei koordinoida.

- Kunnilla on omat kehittämisen kohteet, joiden tavoitteet perustuvat omiin mittareihin.
- Varhaiskasvatus yksiköitä ei velvoita VASU:n perusteinen kehittäminen
- Keittämiset kohteet ovat usein alueellisia, ei koko varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin kehittämistä. Kehittämisen tavoitteet eivät valikoidu todellisuudesta kartoitetun tutkimustiedon perusteella.
- Kehittämisen tavoitteet perustavat usein kunnan, yksikön tai sisällön tahtotilaan, ei niinkään tarpeeseen. Johtajan, kunnan tai tutkijan omat intressit ohjaavat kehittämisenalueiden valintaa.
- Tällä hetkellä kehittäminen perustuu vapaaehtoisuuteen. Kehittäminen on lyhytjänteistä ja poukkoilevaa. Jatkuva muutos ja pikaisten päätösten pohjalta kehittämisen prosessille ja sen tulosten jalkauttamiselle ei jää aikaa, eikä muutoksen vaikuttavuutta arvioida. Todellisuuden arviointi, seuranta ja niiden mittarit puuttuvat. Luotettavien mittareiden puuttuessa, kehittämisen tulosten arviointi jää hataralle.
- Tämän hetken kehittäminen on usein hankepohjaista, ja hankkeiden tulokset välttämättä eivät jää pysyväksi varhaiskasvatuksen arkeen.

VARHAISKASVATUSLAKI VELVOITTAA TODELLISEN TIEDON POHJALTA KEHITTÄMISEEN

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on ohjata lapsia terveyttä ja hyvinvointia edistäviin elämäntapoihin ja tukea lasten oppimista. Keskeinen tavoite on edistää jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, terveyttä ja hyvinvointia. Lisäksi tulee toteuttaa lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa ja mahdollistaa myönteiset oppimiskokemukset. Laadullisella varhaiskasvatuksella varmistetaan eheä polku esiopetukseen ja perusopetukseen.

Vantaan kaupunki
SIVI / VAKA / Siimapuiston päiväkoti
Leena Lahtinen

Harrikuja 4
01490 Vantaa
Etunimi.sukunimi@vantaa.fi
www.vantaa.fi

Puhelin 09 83911
Matkapuhelin 040 7629235

Varhaiskasvatusta ohjaavia asiakirjoja ovat myös YK:n lapsen oikeuksien sopimus, Varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetussuunnitelma. Lisäksi lapsilla ja huoltajilla on oikeus osallistua toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen, oman arjen asiantuntijana. Toimintayksikön näkökulmasta varhaiskasvatuksen kehittämistä tulisi arvioida, seurata ja rakentaa kestävän kehityksen ulottuvuudet huomioiden.

- Kulttuurinen kestävä kehitys → tasa-arvo
    - Meidän yhteinen Suomi
    - Yhteisöllisyys
    - Arvot ja asenteet
- Sosiaalinen kestävä kehitys → vaikuttavuus
    - Yhteiskunnan hyvinvointi, tulevaisuuden kansalaiset
- Taloudellinen kestävä kehitys
    - Ennaltaehkäisy, psyykkinen ja fyysinen hyvinvointi
    - Koulutus, verkosto- ja kunnan omien hallintokuntienyhteistyö
- Ekologinen kestävä kehitys

KESKEISIÄ VARHAISKASVATUKSEN KEHITTÄMISKOHTEITA

Johtajuus ja johtajuuden rakenteiden kehittäminen:

- Oppimiskäsitys tulisi saattaa ymmärrettäväksi varhaiskasvatuksen roolin näkökulmasta. Kuinka se on merkittävä vaikuttaja lasten, perheiden ja yhteiskunnan näkökulmasta. Tähän tarvitaan pedagogiikan johtamista.
- Varhaiskasvatuksen arvot ja toimintakulttuuri on perusta. Toiminnassa todentuva VASU on johtajan työkalu ja työtä ohjaavana asiakirja, varmistaen yhteiskunnan tulevaisuuden hyvinvoinnin.
- Varhaiskasvatuksen johtajuustekojen vaikuttavuuden arviointi ja seuranta psyykkisen ja fyysisen pahoinvoinnin, syrjäytymisen, kiusaamisen ennaltaehkäisevän rakenteena

Henkilöstön ammatillisuuden kehittäminen ja vahvistaminen:

- **Vasu:n sisällön ja tavoitteiden tietoisuuden varmistaminen**
- Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet
- Monilukutaito ja tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
- Oman työn jatkuva arviointi
- Toimintakulttuuri / eheyttävä oppiminen
- Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa
- Oppimaan oppimisen taidot ja onnellisen oppijan polku
- Oppimisympäristöt kasvun ja oppimisen tukena

Vantaan kaupunki
SIVI / VAKA / Siimapuiston päiväkoti
Leena Lahtinen

Harrikuja 4
01490 Vantaa
Etunimi.sukunimi@vantaa.fi
www.vantaa.fi

Puhelin 09 83911
Matkapuhelin 040 7629235

Kasvattajan työkuvan kirkastaminen laadullisen vk:n mahdollistaja

- Monipuoliset työtavat, leikki kasvun- ja oppimisen työkaluna.
- Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset 2016. Iloa, leikkiä ja yhdessä tekemistä. Opetus- ja kulttuuriministeriö 2016:21.
- Oppimisen osa-alueiden ja oppimisympäristön vaikuttavuuden arviointi ja mittariston käyttö
- Oman pedagogisen työn ja todellisen arjen vaikuttavuuden arviointi ja kehittäminen

MITEN KEHITETÄÄN = YHDESSÄ:

PITKÄJÄNTEISYYS KEHITTÄMISEEN / tulosten ja vaikuttavuuden jatkuva seuranta

- Jaetun johtajuuden varmistaminen VASU:n perusteiden pohjalta
- Pedagogista johtajuutta / yhteisen ymmärryksen rakentaminen
- Hyvien työkalujen ja osaamisen jakaminen
- Rakenteiden kehittäminen suhteessa tavoitteisiin

VASU:n PERUSTEINEN JATKUVA ARVIOINTI JA SEURANTA

- Kehittämisen pohjana
- Todellisen tiedon pohjalta kehittäminen
- Arjen todellisen tilanteen arviointi ja kartoittaminen
- Kasvattajien ammatillisuuden ja osaamisen kehittäminen ja työnlaadun varmistaminen

KEHITTÄMISEN TAVAT

- Osallistava kehittäminen
- Painopistetyöskentely
- Tutkimustietoon ja todellisuuden pohjautuva jatkuvan arvioinnin työkulttuuri

CASE SIIMAPUISTO:

Kehittämiselle laadittu tavoitteet, rakenteet

- Jaettu johtajuus ja pedagoginen johtajuus on määritelty yhdessä
- VASU:n tavoitteisiin sitoutunut henkilöstö, ammatillinen työote
- Tutkittu tieto ja jatkuva arviointi ohjaavat toiminnan suunnittelua
- Kehittämishankkeet on mallinnettu pysyväksi käytännöiksi
- Ylemmän johdon vahva tuki kehittämiselle ja lupa innovoida
- Kaupungin ja valtakunnallinen kasvatuksen ja opetuksen tahtotila tiedossa
- Jatkuvan kehittämisen toimintakulttuuri
- Yhteistyö yliopiston kanssa
    - Orientaatio projekti (arviointi), POM, TAIKAVA, DAGIS
- Verkostoyhteistyö
    - Vihreälippu, VALO, Hyvän mielen olohuone (vanhemmuuden tuki)

Vantaan kaupunki
SIVI / VAKA / Siimapuiston päiväkoti
Leena Lahtinen

Harrikuja 4
01490 Vantaa
Etunimi.sukunimi@vantaa.fi
www.vantaa.fi

Puhelin 09 83911
Matkapuhelin 040 7629235

- Osaamisen jakaminen / ammatillisuuden kannattelu
    - Kunnan yhteinen varhaiskasvatuksen suunnittelu ja valmistelutyö, esim. työkalut, kannattelevat rakenteet ja linjaukset.
    - Kunnan sisäiset verkostot
    - Painopistetyö
    - Yksikön pedagogiset kehittämisen foorumit
- Hyvät, toimivat ja joustavat tilat
- Päiväkoti ei myöskään sijaitse Vantaan haasteellisimmilla

VARHAISKASVATUKSEN KEHITTÄMISEN HAASTEET ja TULEVAISUUDEN UHAT VARHAISKASVATUSYKSIKÖN NÄKÖKULMASTA:

Lapsen hyvinvoinnin varmistaminen

- SOTE peruspalvelut siirtyy eri organisaatioon / hallinnon tasoon ”Pirstaloituuko” yhteistyö? Ennaltaehkäisevä työ?
- PKS monikulttuurisen varhaiskasvatuksen kehittäminen ja vahvistaminen = lasten ja perheiden tasa-arvoisuus

Koulutus ja ammatillisuus suhteessa vaatimuksiin

- Kuinka varmistetaan kasvattajien koulutuksen määrä ja laatu suhteessa lasten tarpeisiin? Miten koulutuksessa vältetään kasvattajien ammatillisen osaamisen epätasaisuus? Opetussuunnitelmien kirjo / Vastaako VASU:n sisältöjä?
- Kelpoisuusvaatimukset suhteessa lain ja VASU:n tavoitteisiin/ ammattitaitoisen henkilöstön riittävyys ja pysyvyys kasvatuksen kentällä.
- Pedagogisen lastentarhanopettajan koulutuksen saaneiden kasvattajien vähyys pääkaupunkiseudulla.
- Kasvatusalan ammattilaisten kasvattajien rekrytointi / alan arvostus

Kehittämisen välineiden puute

- Lyhytjänteinen kehittäminen hankerahoilla, jolloin vaikutusten arviointi jää tekemättä.
- Todellisen arjen arviointitietoa ei ole / mittarit

Vantaan kaupunki
SIVI / VAKA / Siimapuiston päiväkoti
Leena Lahtinen

Harrikuja 4
01490 Vantaa
Etunimi.sukunimi@vantaa.fi
www.vantaa.fi

Puhelin 09 83911
Matkapuhelin 040 7629235